

AutoCAD LT

2009

Rajzméretezés

Dr. Pétery Kristóf

Merca**to**r
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-606-691-8

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2008
© Mercator Stúdió, 2008

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
T/F: 06-26-301-549
06-30-305-9489
e-mail: info@akonyv.hu

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	5
RAJZOK MÉRETEZÉSE	12
MÉRETEZÉSI FOGALMAK.....	14
MÉRETEZÉS STÍLUSA.....	14
MÉRETEZÉSI ELEMELK ELHELZEZÉSE ÉS ALAKJA	18
MÉRETEZŐ SZÖVEG JELLEMZŐI	24
MÉRTÉKEGYSÉGEK ÉS FORMÁJUK	26
TÚRÉS	28
ALTERNATÍV MÉRTÉKEGYSÉGEK	29
IGAZÍTÁSOK.....	31
MÉRETEZÉS SZÍNBEÁLLÍTÁSA.....	33
MÉRETEZÉSI RENDSZERVÁLTOZÓK.....	33
A MÉRETEZÉS VÉGREHAJTÁSA	44
VONALAS MÉRETEZÉS.....	45
VONALAS MÉRETEZÉS OBJEKTUMKIJELÖLÉSEL	49
VÍZSZINTES VONALAS MÉRETEZÉS	50
FÜGGŐLEGES VONALAS MÉRETEZÉS.....	51
ELFORGATOTT VONALAS MÉRETEZÉS	51
FOLYAMATOS ÉS BÁZISVONALAS MÉRETEZÉS	52
MÉRET- VAGY SEGÉDVONALAK KERESZTEZŐDÉSE.....	54
SEGÉDVONALAK MEGDÖNTÉSE.....	55
MÉRETVONALAK MEGTÖRÉSE	55

SZÖG MÉRETEZÉSE	56
SZÖGMÉRETEZÉS EGYENESEK ALAPJÁN	56
SZÖG MÉRETEZÉSE KÖR ALAPJÁN	57
SZÖG MÉRETEZÉSE ÍV ALAPJÁN.....	57
SZÖGMÉRETEZÉS HÁROM PONT ALAPJÁN	58
ÍVHOSSZ MÉRETEZÉS	58
KOORDINÁTAMÉRETEZÉS	59
ÁTMÉRŐ ÉS SUGÁR MÉRETEZÉSE	60
ÁTMÉRŐ MÉRETEZÉSE	61
SUGÁR MÉRETEZÉSE	62
KÖZÉPJEL RAJZOLÁSA	63
VEZETŐVONAL ELHELYEZÉS	64
TÖBBSZÖRÖS MUTATÓ	65
MÉRETSTÍLUS FELÜLÍRÁSA	69
MÉRETEK FRISSÍTÉSE	69
MÉRETEK SZERKESZTÉSE	69
MÉRETEK ÚJRACSATOLÁSA	71
MÉRETEK KIEMELÉSE.....	73
IRODALOM	74

ELŐSZÓ

Az AutoCAD vezeti a személyi számítógépeken futó, számítógépes tervezést segítő rajzprogramok piacát. Ha a felmérések nem csalnak, akkor ez a vezető szerep 80 százaléknál is nagyobb piaci részesedést jelent. A mérnöki tervezés szakemberei építészeti, gépészeti és egyéb területeken világszerte rajzok millióit készítették el ezzel az eszközzel a program megjelenése óta. Ez köszönhető annak a szívós fejlesztő munkának is, amelynek révén a programot létrehozó Autodesk mintegy másfél évenként újabb programváltozattal rukkol elő. Mérnökök, tervezők, műszaki szerkesztők és rajzoló olyan eszközöket kapnak ezzel a szoftverrel kezükbe, amelyekkel más tervezőrendszerek nem, vagy csak elvétve rendelkeznek.

Az AutoCAD LT 2009 elérhető árú kétdimenziós műszaki rajzprogram, amellyel a rajzok hatékonyan és biztonsággal megoszthatók. A szoftver által kezelt *DWG* formátum teljesen kompatibilis a „nagy” AutoCAD programéval, valamint az arra épülő iparág specifikus alkalmazásokkal (Land, Mechanical, Architectural Desktop) sőt a gyártó cég licenckezelési politikája szerint az LT változatról kedvezményes áron lehet váltani a többet tudó háromdimenziós változatokra. A rajz megosztását segíti a weben használható, írásvédett *DWF (Design Web Format)* is.

Természetesen a „nagy” AutoCAD program további előnyöket kínál – igaz ennek meglehetősen magas ára is van – a 3D szolgáltatások, tervdokumentációk kezelése, dinamikus blokkok készítése, testreszabás (LISP, ARX, VBA), bemutatószerű grafika, CAD szabványok kezelése valamint a hálózati licenckezelés terén

A szerkesztés hatékonyságának fokozása érdekében már a 2004-es változatban csaknem felére (átlagosan 54 %-ra) csökkentették a rajzfájlok méretét, jelentősen átdolgozták a program kezelői felületét, biztonságosabbá tették az adatmegosztást (egyetlen *DWF* fájlban már több *DWG* rajz is közzétehető), használhatók az iparág specifikus alkalmazások objektumai, továbbfejlesztették a Design-

Center és DesignCenter Online, valamint a szövegszerkesztési, tulajdonságkezelő, csoportmunka-támogató eszközöket stb.

Az AutoCAD LT 2009 új szolgáltatásai és funkcionalitása nem járt a 2004-es változatban bevezetett DWG és DXF™ fájlformátumok módosításával, így a fájl szintű kompatibilitás megmaradt az AutoCAD LT 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 és AutoCAD LT 2009 szoftververziók között. Annak köszönhetően, hogy a 2009-es változat natív fájlformátuma megegyezik a 2007-es változat formátumával, a három legutóbbi változat felhasználói könnyen, rajzaik konvertálása nélkül működhetnek együtt egymással.

A tartalom és a szabványok is könnyebben megoszthatók másokkal, így a munkacsoport tagjai könnyebben alkalmazhatják a házi szabványokat, rajzaik szabványnak megfelelésége könnyen ellenőrizhető, a szabványkövetési jelentés kinyomtatható, villámposztával továbbküldhető. A korábban kialakított DesignCenter Online lap szolgál arra, hogy rajta keresztül i-drop formátumú rajztartalmakat, előre gyártott félkész termékeket (blokkokat, szabványokat, elrendezéseket, sőt teljes *dwg* fájlokat) az autodesk.com, vagy partner gyártók webhelyéről rajzunkba vontassunk.

Ezen szolgáltatásbővülés mellett igazán nehéz volt elképzelni, mi hasznos jöhet még a következő, tehát a legújabb, 2009-es programverzióban. Az új szolgáltatásokról Flash alapú animált bemutatót indíthatunk vagy a telepítő CD-ről vagy a **Help** menü **New Features Workshop** parancsával. Egy listában megválaszthatunk, hogy milyen korábbi tapasztalatokkal rendelkezünk, mely változat újdonságaira vagyunk kíváncsiak (AutoCAD LT 2007, 2008 vagy 2009). Bár itt viszonylag kevés újdonságot figyelhetünk meg, a parancsok sorát összevetve a korábbi parancslistával kiderül, hogy összesen 26 új parancs és 25 új rendszerváltozó jelent meg. Érdekeség, hogy ezek az újdonságok most részben egyszerre jelentek meg a „nagy” AutoCAD programban is, szemben a korábbi szokással, miszerint az LT újdonságai egy verzióval követték az AutoCAD újdonságait.

Mindazok számára, akik a 2006-os vagy korábbi változatról térnek át az AutoCAD LT 2009-re, összefoglaljuk a 2007-es és a 2008-as változat újdonságait is a megelőző változathoz viszonyítva. *A rajzelemek létrehozásával, a rajzkezeléssel kapcsolatos legfontosabb újdonságok a 2007-es változatban:*

A leglényegesebb, hogy az AutoCAD 2006-os változatához hasonlóan, már az AutoCAD LT 2007-es változatban is létrehozhatunk, módosíthatunk dinamikus blokkokat. A korábbi változatban csak a „nagy” AutoCAD-ban létrehozott dinamikus blokkokat alkalmazhattuk. Dinamikus blokkokból mindjárt rengeteg mintát is kapunk. Ezekkel a blokkok parametrikusan illeszthetők be, nem kell például egy hatlapfejű csavart az összes járatos méretben megtervezni, eltárolni, elegendő egyetlen dinamikus példány, amelynek beillesztésekor listából kiválasztva adjuk meg a szabványos méretet vagy elnevezést. Az új parancsok többsége a dinamikus blokkokkal foglalkozik.

A rajzokhoz digitális aláírást kapcsolhatunk, így igazolható annak eredetisége és változatlansága.

Rajzainkhoz külső referenciaként csatolhatunk DWF állományokat és az ilyen fájlokat publikálhatjuk. Rajzunkat a csatolt DWF állomány feletti rétegeken hozzuk létre. A DWF állomány megfelelő elkülönítése érdekében módosíthatjuk kontrasztját, elhalványulását. Az alávetítésen láthatósági kereteket alkalmazhatunk (látszólagosan vághatjuk az alávetítést).

A rétegkezeléssel kapcsolatos 15 új parancs.

Parancsot készítettek a táblázatok cellatulajdonságainak másolására is.

Rajzainkat a beépített PDF driver segítségével PDF formátumba konvertálhatjuk, amely az ingyenes Acrobat Reader segítségével tekinthető meg.

Továbbfejlesztették a külső referenciák szervezését, kezelését is. *A 2008-as változat újdonságai:*

Új feliratozásléptékezési szolgáltatásokat vezettek be, amelyekkel a nézetablakok léptéktényezőjétől függő módon mindig helyesen, de más méretben, tartalommal megjelenő szöveget, méreteket, tételszámot, blokkot, attribútumot, sraffozást hozhatunk létre.

A legújabb változatban régen nem módosított, szinte tökéletesnek hitt részekhez is hozzányúltak és hasznosan fejlesztették tovább a bevált funkciókat is. Így esett ez például a méretezéssel. Most a mérettűréseket igazították, paraméterezhetővé tették a szögméretek helyét (szögön belülre vagy kívülre), sugárméretekhez bevezették az ívsegédvonalat. Méretmegtöréseket, segédvonal-

szakadásokat készíthetünk, beállíthatjuk a méretek közötti távolságot. Új rajzelem a többszörös mutató, amely több beállítással rendelkező objektum. Ekkor egy mutatószöveghez több nyíl tartozik, illetve a mutatószövegeket egy helyre rendezhetjük.

A bekezdéses szövegek már többhasábosak, az attribútumok többsorosak is lehetnek. A bekezdéses szöveg objektumot tehát úgy módosították, hogy amint lehet, automatikusan több hasábsban jelenjen meg a szöveg.

A táblázatokkal kapcsolatos igen fontos újítás, hogy a táblázat- adatokat a közismert Microsoft Excel táblázataiból csatolva illeszthetjük be, így az adatkapcsolat biztosított a táblázat és a rajz között. Bármely módosítás egyszerűen átvezethető a két fájl között. Az összes csatolt adat egyszerűen frissen tartható és szinkronizálható. Bővítették a táblázatstílusokat. Az új formátumbeállításokkal szintén könnyen hozhatunk létre táblázatot, de meglévő táblázatból is készíthetünk stílust, amellyel egységesíthető a táblázatok megjelenése. Nagy jelentőségű az új Adatkiemelés varázsló, amellyel a rajz objektumainak (blokkokat, attribútumok is) adataiból kigyűjtött tulajdonságadatokat Excel munkalaphoz csatolhatjuk vagy exportálhatjuk. Az oszlopok átrendezhetők, elrejthetők, tartalmuk sorba rendezhető.

Továbbfejlesztették a fóliákat is. Most a papírtérbeli nézetablakoként eltérő tulajdonságokat adhatunk meg. Ennek megfelelően a Fóliatulajdonság-kezelőben négy új oszlop jelent meg, amelyben a fóliatulajdonság-felülírások (VP szín, VP vonaltípus, VP vonalvastagság, VP nyomtatási stílus) rögzíthetők az aktuális nézetablakra. Ha ilyen tulajdonságokat használunk, akkor ezekhez a program automatikusan létrehoz egy szűrőt is. A zárolt fóliák halványíthatók.

A felhasználói felületen csak kisebb változások történtek. Ha 2D rajzolást végzünk, akkor a munkaterületen, a műszerfalon csak a 2D rajzoláshoz és a feliratozáshoz kapcsolódó gombok és vezérlőelemek jelennek meg. Választhatjuk e mellett még a klasszikus megoldást is. A rajz állapotsorába kerültek a feliratok léptékezésének eszközei. Átalakították a helyesírás-ellenőrzőt is. Most az ellenőrzés a teljes rajzon vagy a megadott területeken is végrehajtható, ha a program hibát talál, akkor fókuszál a hibára és kiemeli az elírt szót.

A 2009-es változat újdonságai:

A legnagyobb újdonság a teljesen átdolgozott felhasználói felület. Ebben a Microsoft Office 2007 rendszer szalagjait vették át a fejlesztők, azonban nem követték az ottani nehézkes testre szabást (az Office szalagjai ugyanis csak XML szerkesztéssel módosíthatók), hanem a grafikus felhasználói felületen biztosították a módosításhoz szükséges eszközöket. Ugyancsak előnyösebb az Office megoldásánál, hogy az AutoCAD programban a hagyományos, „klasszikus” menü is elérhető, akinek az szükséges, egyetlen kattintással visszaállhat a régi rendszerre. Ha a szalag használata mellett döntünk, akkor is egyszerűen elérhetjük a régebbi menüt. A kiválasztott objektum mellett jelenik meg a gyors tulajdonságok paletta.

Új navigációs eszközt vezettek be, a kormánykereket, amellyel a kép gyorsan nagyítható, mozgatható az ablakban. A megnyitott rajzok és az aktuális rajz elrendezései közötti váltást segíti a lapok előképe.

Megújították az információszerzési lehetőségeket, most sokkal könnyebben és több oktatóeszközt érhetünk el. Átalakították a kommunikációs központot, RSS csatornát is használhatunk.

A földrajzi koordináták rajzhoz csatolása segíti a megvilágítás, tájolás elbírálását akár földrajzilag távoli irodában is. A földrajzi koordinátákat átvehetjük *.kml*, *.kmz* fájlból, a Google Earth alkalmazásból vagy a szélesség-hosszúság adatpárt begépelhetjük.

Megjelent a DWF fájl utódja, a Microsoft XML Paper Specification (XPS) formátumán alapuló DWFx formátum. Ezek egyszerűen megtekinthetők az Internet Explorer, Windows XP, vagy Vista segítségével.

Továbbfejlesztették a rétegtulajdonság-kezelőt, melyet most már transzparensszen, más parancsok végrehajtása közben is a képernyőn tarthatunk, benne a rétegszűrő panel bezárhatóvá-kinyithatóvá vált.

Az AutoCAD-del való jobb kompatibilitás érdekében már az LT-ben is használhatunk nem négyzetes nézetablakot, True Color színeket, mezőket.

A könnyebb kezelhetőség és az árcsökkentés érdekében most az AutoCAD LT 2008-as változatához hasonlóan több kötetben tárgyal-

juk a programot. Az újdonságokat és szükséges alapismereteket az „AutoCAD LT 2009 – Kezdő lépések” című kötetben ismertettük.

Az „AutoCAD LT 2009 – Rajzelemek” című kötet foglalkozik a rajz létrehozásával, az alapvető objektumok kialakításával, az „AutoCAD LT 2009 – Féliák, tulajdonságok” kötet tárgyalja a rajzi rétegek kialakítását, felhasználási területeit és szempontjait.

Az „AutoCAD LT 2009 – Blokkok, Xrefek” című kötet a rajzelemek csoportosítását, „újrahasznosítását”, elemkönyvtárak használatát és a rajzok közötti kereszthivatkozásokat tárgyalja.

Az „AutoCAD LT 2009 – Rajzmódosítás” című kötet írja le a programmal létrehozott alapvető rajzelemek módosításának legkülönbözőbb típusait (a vágást, a nyújtást, a tükrözést, a megtörést, a letörést stb.).

Az „AutoCAD LT 2009 – Megjelenítés” című kötet foglalkozik a rajz különböző képernyős és nyomtatási megjelenítési módjaival, a rajzgépek használatával.

Az „AutoCAD LT 2009 – Változók, lekérdezések” című kötetben a működést szabályozó és információs rendszerváltozókat mutatjuk be. Az új programváltozatban megjelent 25 teljesen új rendszerváltozó is a 26 új parancs mellett.

Az „AutoCAD LT 2009 – Testre szabás, beállítások” című kötet ismerteti a program optimális használatához szükséges előkészítő munkákat, illetve a hordozható licenc használatát, valamint átfogó parancsösszefoglalót adunk. Az egyik, nem biztos, hogy a felhasználók szempontjából szerencsés újdonság, hogy az AutoCAD LT 2005 szoftverben a korábban jogosultság megadása néven ismert folyamat helyét az iparágban újabban terjedő termékaktiválás vette át. Az AutoCAD LT 2009 verzió is a termékaktiválást használja.

Könyvünk tömören, a kezdő és haladó felhasználók számára egyaránt érthető módon összefoglalja az AutoCAD LT 2009-es változatának rajzméretezéssel kapcsolatos tudnivalóit. A parancsnevek után megadtuk a magyar nyelvű AutoCAD 2009-es változat megfelelő parancsait is.

A kötet megértéséhez különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Windows XP operációs rendszer alapfokú ismerete. A könyvet ajánljuk azoknak, akik kényelmesen, gyorsan, tetszetős formában szeretnék elkészíteni rajzaikat, azokat pon-

tosan jól olvasható módon kívánják beméretezni, amihez ezúton is sok sikert kívánunk.

Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni, ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

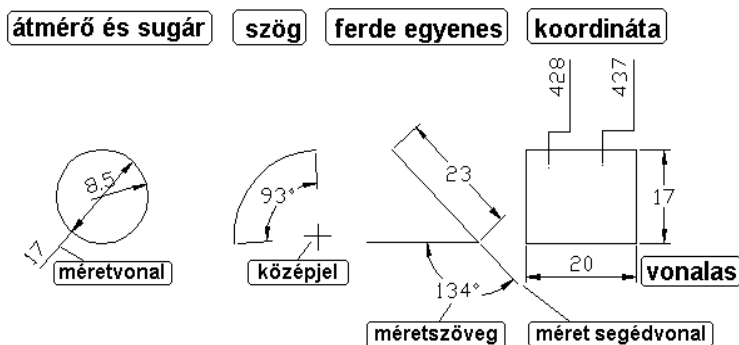
Szentendre, 2008. március

Köszönettel

a szerző

RAJZOK MÉRETEZÉSE

Az AutoCAD programok egyik legkiforrottabb szolgáltatása a méretezés. Ennek a funkciónak segítségével a rajzot pontos méretadatokkal látjuk el, melyek tartalmazhatnak pontosság, tűrés, alternatív mértékegység adatokat. A méretezési lehetőségekre szerény példa látható az 1. ábrán. Ugyanitt egyes sajátos szakkifejezések rajzi megfelelőit is bemutatjuk.

1. ábra

A méretezéshez tartozó rajzelemek megjelenítését méretváltozók szabályozzák. Ezeket a változókat méretezési stílusokba vonhatjuk össze. Ezzel az időigényes méretezési változó-beállítást lerövidíthetjük.

A méretezést végezhetjük a menüparancsok vagy a parancssorba gépelt méretező utasítások segítségével. Ez utóbbi a **DIM** (MÉRET) vagy a **DIM1** (MÉRET1) parancsok kiadása után történhet. A méretezés során a parancssor promptja megváltozik. Ekkor normál AutoCAD LT parancsokat nem alkalmazhatunk, csak a transzparens módú parancsok, üzemmód kapcsolók és a tárgyraszter használható.

Az asszociatív méretek olyan méretek, amelyekben az összes méretező vonal, nyíl, ív és szöveg egyszerre kijelölhető rajzelemként jelenik meg, és beállítás szerint kapcsolódnak a méretezett rajzelemhez (ilyenkor követik annak méretváltozásait). A korábbi **DIMASO** rendszerváltozó helyébe lépett **DIMASSOC** rendszerváltozó értéke szabályozza ezt a tulajdonságot. A **DIMASSOC=2** esetében az asszociatív méretezés be van kapcsolva. Ez az alapértelmezett beállítás. Segítségével a méreteket könnyebb kezelni. A kapcsolót kikapcsolva a méretek elemei külön-külön kijelölhetők. A hagyományos rendszerváltozó be vagy kikapcsolásához gépeljük be a *Dim:* prompt után a **DIMASO** szót, majd nyomjuk meg az **Enter** billentyűt. Utána adjuk meg a bekapcsoláshoz az *On*, vagy kikapcsoláshoz az *Off* szót és nyomjuk meg az **Enter** billentyűt. Ha a régi **DIMASO** rendszerváltozót adjuk meg, a program a beállítást akkor is visszaigazolja: „*DIMASO support will be discontinued, DIMASSOC has been set to 1*”. A **DIMASSOC** ezzel szemben három különböző egész változó megadásával állítható be (lásd alább).

A **DIMASSOC** rendszerváltozót a rajz tárolja. Az AutoCAD LT 2002 előtti verzióban készült rajz megnyitásakor a **DIMASSOC** rendszerváltozó átveszi a rajz **DIMASO** rendszerváltozójának értékét. A **DIMASSOC** rendszerváltozónak háromféle állapota lehet:

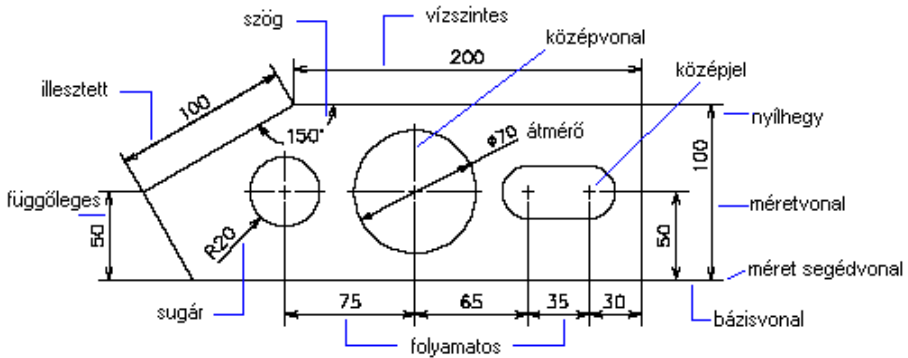
0, amely megfelel a **DIMASO Off** kapcsolónak. Ekkor a méretezéssel alapelemeire szétvetett méreteket készítünk. A program nem hoz létre kapcsolatot a méret különböző elemei között, így azok (a méretvonalak, méretívek, méretnyílfejek és méretszövegek) önállóan kezelhetők, mozgathatók, módosíthatók.

1, amely megfelel a **DIMASO On** kapcsolónak. Hatására a program nem asszociatív méret objektumokat hoz létre. A program a méret elemeit egyetlen objektummá formálja. Ha a méretezett pont elmozdul az objektumon, a méretezési érték frissítésre kerül.

2, amely az AutoCAD LT 2002-ben jelent meg. Ilyenkor a program asszociatív méret objektumokat készít. Ezek méretezésenként egyetlen objektumot képeznek. Az ilyen méretek egyes definíciós pontjai a rajzelemek asszociációs pontjaihoz tartoznak, ennek köszönhetően a méretezési hely, irány és érték automatikusan frissül, ha a rajzelem méretezett pontja elmozdul.

MÉRETEZÉSI FOGALMAK

A méretvonalak jelzik az egyes méretek irányát és nagyságát. Szögméretezéskor íves méretvonalat alkalmazunk. A méret-segédvonalak (vetítővonalak), a méretezendő rajzelemtől a méretvonalakig tartanak, szerepük a méretek vonatkozási helyének pontos azonosítása.

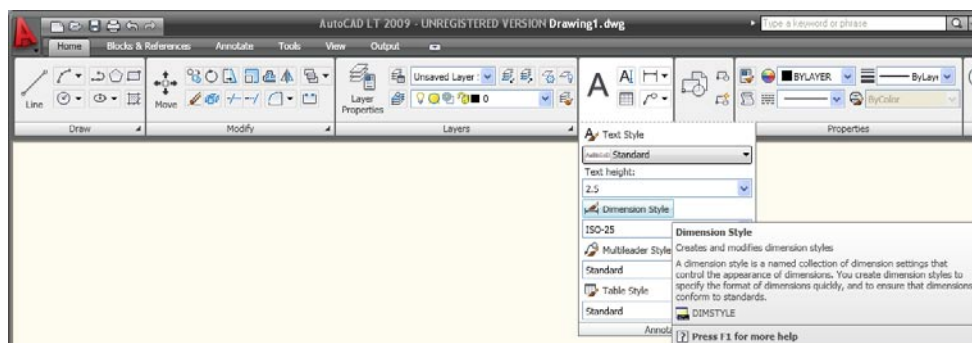
2. ábra

A nyílhegyek a méretvonalak mindkét végén megtalálható végződések. A méretszövegek rendszerint a tényleges méreteket rögzítő karakterláncok, tartalmazhatnak előtagokat, utótagokat és tűréseket. A folytonos mutatóvonalak megjegyzéseket kötnek össze a hozzájuk tartozó objektumokkal. A középjelk körök vagy ívek középpontját jelölő kis keresztet. A középvonalak ugyanerre szolgáló szaggatott vonalak. Először a méretezési stílusok ismertetése kapcsán mutatjuk be a méretváltozók típusait, beállítási módját. A méretváltozók a rendszerváltozókhoz hasonló módon, a parancssorba gépelve is megadhatók. Ezt követően térünk ki a méretezés végrehajtására.

MÉRETEZÉS STÍLUSA

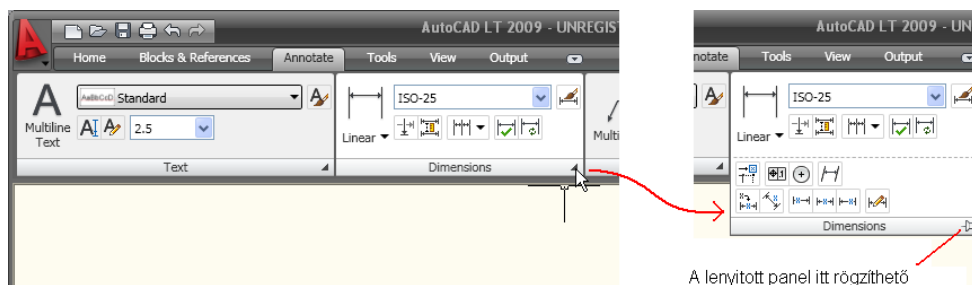
A stílusokban foglaljuk össze a méretváltozók megfelelő módon beállított értékeit. A **Format** (Formátum) menü **Dimension Style** (Mé-

retstílus) parancsával, illetve a **Dimension** (Méretezés) menü **Dimension Style** (Stílus) parancsával vagy a parancssori **DDIM** (DPMÉRET) parancssal, a Dimension eszköztár Dimension Style ikonjával szabályozzuk a méretezés stílusát. A stíluskezelő feldolgozza a külső hivatkozások méredezési stílusait is. A stíluskezelő megjeleníthető a **Home** szalag **Annotation** csoportjából (lásd a 3. ábrát) vagy az **Annotate** szalag **Dimensions** csoportjából is.

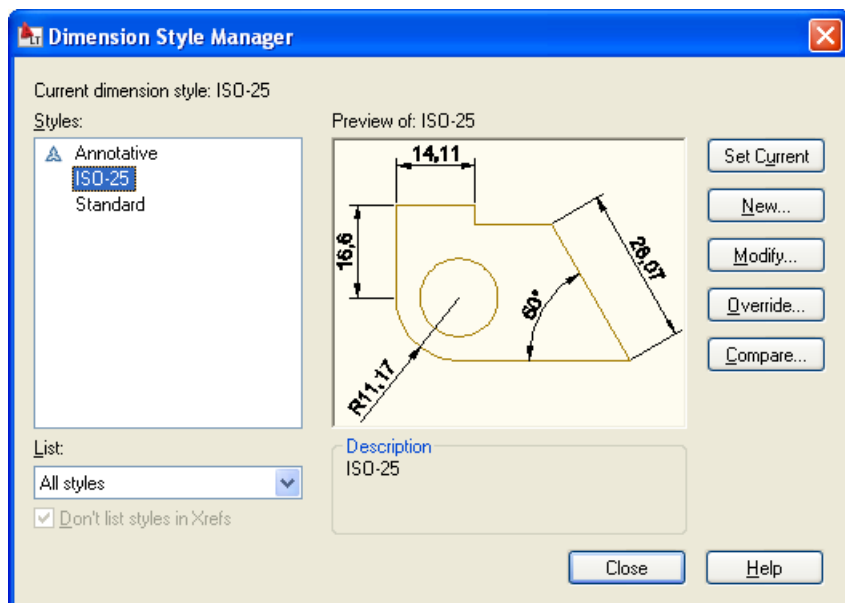
3. ábra

Az **Annotate** szalag **Dimensions** panelja (csoportja) foglalja össze a méretező parancsokat, csakúgy, mint a Dimension eszköztár. A panel a neve melletti ikonra kattintva ideiglenesen lenyitható, hogy megjelenjenek a ritkábban használt parancsok is. A lenyitott állapotot a panel jobb alsó sarkában látható tűzőgombbal rögzíthetjük.

4. ábra

A stíluskezelő párbeszédpanelről indíthatjuk a stílusok összehasonlítását (**Compare**), módosítását (**Modify**), felülírását (**Override**), valamint új méretezési stílusok létrehozását (**New**).

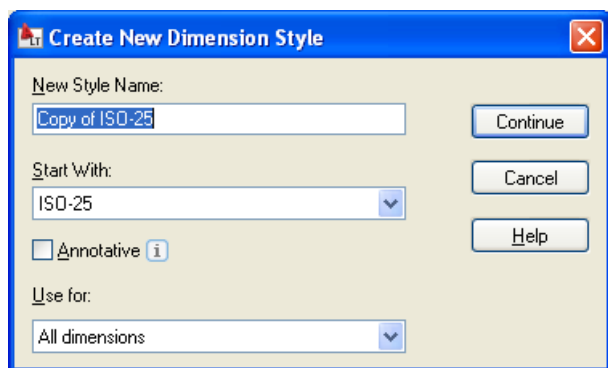
5. ábra

Az *Annotative (Feliratozási)* stílussal olyan objektumokat hozhatunk létre, amelyek a különböző arányú, tehát eltérő léptéktényezővel jellemezhető nézetablakokban a nagyítástól függően eltérő tartalommal, vagy formázással jelenhetnek meg. Hasonlóan a térképek generalizálásához, amikor is az eltérő méretarányú, de ugyanazt a területet ábrázoló térképek másféle információt, vagy ugyanazt de másképpen jelenítik meg. Például a szerpentint egyetlen kanyarral jelzik a kisebb méretarányú térképeken, vagy a nagyméretarányú térképen látszik a város alakhelyes határa, a kisméretarányú térképen a várost pedig egyetlen pont helyettesíti. Az efféle megjelenítésre korábban különféle fóliákat használtunk fel, a 2008-as változattól a feliratozási stílus alkalmazásával minderre nincs szükség. A feliratozási tulajdonság tulajdonság biztosítja a feliratok léptékezésének automatizálását, hogy ezek megjelenítése és nyomtatása a megfelelő méretben történjen. A módszert részletesen a *Szövegkezelés* kötetben írtuk le.

A program a külső hivatkozású elnevezett objektumokra vonatkozó szintaktika alkalmazásával megjeleníti a külső hivatkozású rajzok méretezési stílusait is, ha nem jelöltük be a **Don't list styles in**

Xrefs (Xref stílusok kihagyása) jelölőnégyzetet. Ezeken nem módosíthatunk, de a külső hivatkozású méretezési stílusokon alapuló új stílust létrehozhatunk.

A felső **Current** (Aktuális) mezőben látszik az érvényes stílusbeállítás, a **Styles** listából választjuk ki a már definiált stílusokat, hogy a jobb oldalon látható stílusbeállító gombokkal végrehajtott parancsok segítségével változtassunk a stílus méretváltozóin, illetve az innen kiválasztott stílust a **Set Current** gombbal tesszük aktuálissá.

6. ábra

A **New** (Új) nyomógombra kattintva hozhatunk létre új méretezési stílust, amelynek alapja a listán kiválasztott, már létező stílus, amit a megjelenő párbeszédpanelen lecserélhetünk (lásd a 6. ábrát). A **New Style Name** (Új stílus neve) mezőbe írjuk a definiálni kívánt új stílus nevét. Az új névhez tartozó stílus beállításai megfelelnek az aktuális stílusnak, amelyet aztán egyedileg módosíthatunk a **Dimension Style Manager** párbeszédpanel **Modify** gombjával. Így ezek a stílusbeállítások örökíthetők is. Az új stílust érvényesíthetjük a **Use for** (Használat) listában megadott méretezéseken is. Már itt megadhatjuk, hogy a stílus feliratozási (**Annotative**) stílus legyen-e. A stílusjellemzők beállításához kattintsunk a **Continue** (Folytatás) nyomógombra.

A 2008-as változatban kissé módosították ezt a párbeszédpanelt is, hogy már itt jelezzük a feliratozási objektum készítését. Egyébként egy kijelölt objektum (szöveg, méret, sraffozás, tűrés, többszörös mutató, blokk, attribútum) tulajdonságlapján utólag is módosíthatjuk ezt az attribútumot.

Ha az aktuális stílust választottuk ki, akkor elérhető az **Override** nyomógomb is, amellyel a meglévő méretstílus írható felül. A felülírások nem mentett változásként, külön jelennek meg az eredeti méretstílus alatt a **Styles** listában (lásd az 5. ábrát). Az **Override Current Style** párbeszédpanel beállítási lehetőségei megegyeznek a **New** vagy **Modify Dimension Style** párbeszédpanel opcióival.

A **Compare** nyomógomb két méretstílust hasonlít össze, illetve megjeleníti azok összes tulajdonságát.

A **New Dimension Style** (Új méretstílus), a **Modify Dimension Style** (Méretstílus módosítása) és az **Override Current Style** (Aktuális stílus felülírása) párbeszédpaneleket a következő lapok építik fel:

- **Lines** (Vonalak)
- **Symbols and Arrows** (Jelek és nyilak)
- **Text** (Szöveg)
- **Fit** (Illesztés)
- **Primary Units** (Elsődleges mértékegységek)
- **Alternate Units** (Alternatív mértékegységek)
- **Tolerances** (Tűrések)

Az alábbiakban részletesen ismertetjük az e lapokon található beállítási lehetőségeket, amelyek lényegesen befolyásolják a méretezés végeredményét. A megfelelő méretezési elemek leírásánál megemlítjük azt a változót is, amelynek a parancssorban értéket adva a beállítás gyorsabban elvégezhető. A méretstílus felülírásával később részletesen foglalkozunk.

MÉRETEZÉSI ELEMOK ELHELYEZÉSE ÉS ALAKJA

Akár új stílust hozunk létre, akár a **Dimension Style Manager** párbeszédpanelen kiválasztott stíluson módosítunk (a **Modify** nyomógombra kattintás után) a beállításokat a 7. ábra szerinti párbeszédpanelen végezzük el (a párbeszédpanel címe az aktuális stílus módosításánál: **Override**).